

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 13 czerwca 2019 r.

BZ-RM.431.5.2019.LS

Pan
Marek Nikiel
Dyrektor
Dolnośląski Szpital Specjalistyczny
im. T. Marciniaka
- Centrum Medycyny Ratunkowej

Wystąpienie Pokontrolne

Na podstawie art. 31 ust. 1 pkt 2) i ust 2 oraz art. 32 ust. 1 pkt 1) ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 993) oraz w związku z planem kontroli zewnętrznych na I półrocze 2019 r., zespół kontrolny Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu w dniu 12 kwietnia 2019 r. przeprowadził kontrolę planową w Dolnośląskim Szpitalu Specjalistycznym im. T. Marciniaka – Centrum Medycyny Ratunkowej ul. Gen. A. E. Fieldorfa 2, 54- 49 Wrocław.

Celem kontroli była ocena spełnienia przez szpitalny oddział ratunkowy (SOR) warunków określonych w ustawie z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 993) oraz w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 3 listopada 2011 r. w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 979) tj. udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej polegającej na wstępnej diagnostyce oraz podjęciu leczenia w zakresie niezbędnym dla stabilizacji funkcji życiowych osób, które znajdują się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

Przedmiot kontroli obejmował realizację zadań z zakresu prawidłowości funkcjonowania Szpitalnego Oddziału Ratunkowego pod kątem zgodności z ustawą z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 993)

oraz rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 3 listopada 2011 r. w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 979).

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz standardami kontroli.

Czynności kontrolne przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

1. Luiza Smolińska - przewodnicząca zespołu kontrolującego, inspektor wojewódzki w Oddziale Ratownictwa Medycznego, w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu – upoważnienie nr BZ-RM.0030.14.2019.JCH z dnia 27 marca 2019 r.
2. Janusz Chudzik - ekspert w Oddziale Ratownictwa Medycznego, w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu – upoważnienie nr BZ-RM.0030.13.2019.JCH z dnia 27 marca 2019 r.

Kontrolę przeprowadzono, zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2018 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli zewnętrznych na I półroczu 2019 r. Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia kontroli.

Bezpośrednich informacji i wyjaśnień udzielali: Pan Jacek Kubica – Z-ca Dyrektora ds. Lecznictwa, Pani Katarzyna Kapuścińska – Z-ca Dyrektora ds. Ekonomicznych – Eksploatacyjnych, Pani Anna Zadrożna - Z-ca Dyrektora ds. Pielęgniarskich - Pielęgniarka Naczelna.

Kontrolę została wpisana w książce kontroli podmiotu leczniczego na 2019 r. pod numerem 5.

Zakres kontroli zrealizowano poprzez:

- ustalenie podstaw prawnych funkcjonowania jednostki poprzez analizę zapisów w Statucie, Regulaminie Organizacyjnym, zarządzeniach, uchwałach organów założycielskich;
- sprawdzenie spełniania wymagań lokalizacji szpitalnego oddziału ratunkowego w strukturze szpitala (wizytacja obszarów SOR);
- sprawdzenie minimalnego wyposażenia obszarów szpitalnego oddziału ratunkowego;
- ustalenie czy szpital posiada lotnisko/lądowisko przyszpitalne;
- sprawdzenie kwalifikacji zawodowych personelu medycznego: specjalizacje lekarzy, wykształcenie / kursy pielęgniarek oraz ratowników medycznych, w liczbie niezbędnej do zabezpieczenia prawidłowego funkcjonowania oddziału;
- sprawdzenie procedur postępowania w zdarzeniach mnogich/masowych.

Ustalenia kontroli:

Ocenę ogólną uzasadniają przedstawione poniżej oceny cząstkowe uwzględniające kryterium legalności i rzetelności. Na podstawie dokumentów okazanych kontrolującym ustalono co następuje:

- statut Dolnośląskiego Szpitala Specjalistycznego im. T. Marciniaka – Centrum Medycyny Ratunkowej stanowi załącznik do uchwały Nr XXXIII/952/13 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 marca 2013 r. w sprawie nadania statutu Dolnośląskiemu Szpitalowi Specjalistycznemu im. T. Marciniaka – Centrum Medycyny Ratunkowej¹, zmieniony: uchwałą nr XXXVII/1085/13 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 23 maja 2013 r.², uchwałą nr LV/2106/14 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 października 2014 r.³, uchwałą nr XL/1322/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 26 października 2017 r.⁴;
- regulamin organizacyjny (tekst jednolity) Dolnośląskiego Szpitala Specjalistycznego im. T. Marciniaka – Centrum Medycyny Ratunkowej, nr QP-8/BZ, nr rej:243 z dnia 11 marca 2019 r. – wydanie 20⁵;
- zgodnie z umową o pracę na czas nieokreślony z dnia 21 sierpnia 1998 r., znak: Z.I./1140/31/98 z dniem 1 września 1998 r. Pan Marek Nikiel został zatrudniony na stanowisku Dyrektora Dolnośląskiego Szpitala Specjalistycznego im. T. Marciniaka – Centrum Medycyny Ratunkowej we Wrocławiu, ul. Traugutta 116⁶;
- zgodnie z umową nr 710.125.2018 z dnia 1 czerwca 2018 r. oraz umową nr NK.711.36.2019 z dnia 1 kwietnia 2019 r. Pani Ewa Jankowska pełni funkcję lekarza kierującego Szpitalnym Oddziałem Ratunkowym w Dolnośląskim Szpitalu Specjalistycznym im. T. Marciniaka – Centrum Medycyny Ratunkowej we Wrocławiu⁷.

¹ Poświadczona za zgodność z oryginałem kserokopia uchwały nr XXXIII/952/13 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 marca 2013 r. w sprawie nadania statutu Dolnośląskiemu Szpitalowi Specjalistycznemu im. T. Marciniaka – Centrum Medycyny Ratunkowej.

² Poświadczona za zgodność z oryginałem kserokopia uchwały nr XXXVII/1085/13 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 23 maja 2013 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXXIII/952/13 w sprawie nadania statutu Dolnośląskiemu Szpitalowi Specjalistycznemu im. T. Marciniaka – Centrum Medycyny Ratunkowej.

³ Poświadczona za zgodność z oryginałem kserokopia uchwały nr LV/2106/14 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 października 2014 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXXIII/952/13 w sprawie nadania statutu Dolnośląskiemu Szpitalowi Specjalistycznemu im. T. Marciniaka – Centrum Medycyny Ratunkowej.

⁴ Poświadczona za zgodność z oryginałem kserokopia uchwały nr XL/1322/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 26 października 2017 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXXIII/952/13 w sprawie nadania statutu Dolnośląskiemu Szpitalowi Specjalistycznemu im. T. Marciniaka – Centrum Medycyny Ratunkowej.

⁵ Poświadczona za zgodność z oryginałem kserokopia z dnia 11 marca 2019 r. Regulaminu Organizacyjnego (tekst jednolity) Dolnośląskiego Szpitala Specjalistycznego im. T. Marciniaka – Centrum Medycyny Ratunkowej Nr QP-8/BZ, nr rej:243, wydanie 20, obowiązuje od 11 marca 2019 .

⁶ kserokopia umowy o pracę na czas nieokreślony z dnia 21 sierpnia 1998 r., znak: Z.I./1140/31/98 dotycząca zatrudnienia Pana Marka Nikiela na stanowisku Dyrektora Dolnośląskiego Szpitala Specjalistycznego im. T. Marciniaka – Centrum Medycyny Ratunkowej we Wrocławiu, ul. Traugutta 116.

⁷ Poświadczona za zgodność z oryginałem kserokopie: umowa nr 710.125.2018 z dnia 1 czerwca 2018 r. str. 1-2 oraz umowa nr NK.711.36.2019 z dnia 1 kwietnia 2019 r. str. 1-2.

Podmiot kontrolowany działa w granicach swojego umocowania, zapisy w dokumentacji są prawidłowe.

Dysponent jednostki w kontrolowanym zakresie uzyskuje *ocenę pozytywną*.

W zakresie spełniania wymagań dotyczących lokalizacji szpitalnego oddziału ratunkowego w strukturze szpitala (wizytacja obszarów SOR) oraz minimalnego wyposażenia obszarów stwierdzono, że oddział jest zorganizowany na poziomie wejścia dla pieszych i podjazdu specjalistycznych środków transportu sanitarnego. Wydzielone jest osobne wejście dla pacjentów zgłaszających się samodzielnie oraz przewożonych przez zespoły ratownictwa medycznego. Podjazd jest zadaszony, zamykany i otwierany automatycznie. Oznakowanie wzdłuż drogi dojścia i dojazdu jest prawidłowe. Wejście dla pieszych oraz podjazd specjalistycznych środków transportu medycznego zorganizowane są niezależnie od innych wejść i podjazdów do szpitala. Dostęp do SOR przystosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych. Umieszczenie oddziału zapewnia łatwą komunikację z pracownią diagnostyki obrazowej oraz węzłem wewnątrzszpitalnej komunikacji pionowej. W czasie kontroli na podjeździe do szpitalnego oddziału ratunkowego stały dwa ambulanse zespołów ratownictwa medycznego tj., jeden specjalistyczny zespół ratownictwa medycznego i jeden podstawowy zespół ratownictwa medycznego z Pogotowia Ratunkowego we Wrocławiu. Przekazanie pacjenta do szpitalnego oddziału ratunkowego odbywało się na bieżąco. Pacjenci zgłaszający się do szpitala ze skierowaniem oraz przywożonych przez zespół ratownictwa medycznego, przyjmowani są przez lekarza. O kolejności udzielania świadczeń decyduje wstępna ocena stanu zdrowia pacjenta wykonywana przez personel medyczny w obszarze segregacji medycznej, rejestracji i przyjęć (TRIAGE).

Dysponent jednostki w kontrolowanym zakresie uzyskuje *ocenę pozytywną*.

W szpitalnym oddziale ratunkowym zorganizowane są następujące obszary: segregacji medycznej, rejestracji i przyjęć, resuscytacyjno – zabiegowy, wstępnej intensywnej terapii, terapii natychmiastowej, obserwacji oraz konsultacji.

Zespół kontrolny sprawdził obszary szpitalnego oddziału ratunkowego:

- w obszarze segregacji medycznej, rejestracji i przyjęć, przebywało trzydziestu dwóch pacjentów zarejestrowanych i przyjętych na SOR oraz dwóch pacjentów oczekiwało na rejestrację;
- w obszarze resuscytacyjno – zabiegowym przebywało trzech pacjentów;
- w obszarze wstępnej intensywnej terapii – w dwóch salach było sześciu pacjentów;
- w obszarze terapii natychmiastowej tj. w sali zabiegowej i sali opatrunków gipsowych oraz w sali zabiegowej dla dzieci i sali opatrunków gipsowych dla dzieci nie przebywał żaden pacjent;

- w obszarze obserwacyjnym znajdowało się sześć łóżek i było czterech pacjentów oraz jeden pacjent oczekujący na przekazanie na oddział neurologii i jeden pacjent oczekujący na konsultację neurologiczną;
- w obszarze konsultacyjnym przebywało pięciu pacjentów, w obszarze konsultacyjnym dla dzieci przebywało jedno dziecko.

Wszystkie obszary szpitalnego oddziału ratunkowego wyposażone są w sprzęt do monitorowania stanu zdrowia pacjenta, wyroby medyczne i produkty lecznicze umożliwiające prawidłowe zabezpieczenie chorego. Stwierdzono, iż stanowisko TRIAGE dla pacjentów zgłaszających się samodzielnie, zorganizowane jest z jednym wejściem.

Dysponent jednostki w kontrolowanym zakresie uzyskuje *ocenę pozytywną*.

Ustalono, iż lądowisko dla helikopterów znajduje się w bliskiej odległości do wjazdów ambulansów do SOR. Miejsce przeznaczone do lądowania śmigłowców ratunkowych jest zgodne z załącznikiem rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 listopada 2011 r. w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 979). Zgodnie z decyzją Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego z dnia 10 grudnia 2014 r., znak: ULC-LTL-1/511-0097/02/14 o wpisaniu lądowiska do ewidencji lądowisk, lądowisko zarejestrowane jest w Urzędzie Lotnictwa Cywilnego pod numerem 306⁸.

Dysponent jednostki w kontrolowanym zakresie uzyskuje *ocenę pozytywną*.

W dniu kontroli sprawdzono kwalifikacje zawodowe personelu medycznego: specjalizacje lekarzy, wykształcenie/kursy pielęgniarek, ratowników medycznych w liczbie personelu niezbędną do zabezpieczenia prawidłowego funkcjonowania jednostki systemu PRM⁹. Ustalono, iż kwalifikacje zawodowe personelu medycznego, realizującego świadczenia medyczne są zgodne z wymaganiami przepisów prawa.

Dysponent jednostki w kontrolowanym zakresie uzyskuje *ocenę pozytywną*.

Obsada personelu medycznego w dniu 12 kwietnia 2019 r., była zgodna z przekazanymi kontrolerom zestawieniami¹⁰, tj. jeden lekarz specjalista medycyny ratunkowej, jeden lekarz w trakcie specjalizacji z dziedziny medycyny ratunkowej, jeden lekarz w trakcie specjalizacji z dziedziny ortopedii, dwóch lekarzy w trakcie specjalizacji z dziedziny medycyny ratunkowej, osiem pielęgniarek i sześciu ratowników medycznych. Liczba personelu zabezpieczającego działanie oddziału jest wystarczająca do zabezpieczenia prawidłowego funkcjonowania jednostki systemu. Analiza grafiku czasu pracy w miesiącu

⁸ Potwierdzona za zgodność z oryginałem kserokopia decyzji Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego z dnia 10 grudnia 2014 r., znak: ULC-LTL-1/511-0097/02/14 o wpisaniu lądowiska do ewidencji lądowisk.

⁹ Wykaz lekarzy, pielęgniarek, ratowników medycznych Szpitalnego oddziału ratunkowego - stan na 11.04.2019r.

¹⁰ Zestawienia: obsada lekarska w dniu 12.04.2019 r., Arkusz 1 dyżur dzienny 12.04.2019 r. – pielęgniarki i ratownicy medyczni.

marcu 2019 r. wykazała zbyt małą liczbę personelu medycznego (pielęgniarek i ratowników) pełniących dyżur w szpitalnym oddziale ratunkowym do zalecanej w funkcjonujących na terenie województwa dolnośląskiego jednolitych zasad postępowania z pacjentem uregulowanych przez „Dobre praktyki postępowania w szpitalnych oddziałach ratunkowych i w izbach przyjęć”, zatwierdzonych i wprowadzonych do stosowania przez Ministerstwo Zdrowia.

Dysponent jednostki w kontrolowanym zakresie otrzymuje *ocenę pozytywną z uchybieniem*.

W szpitalnym oddziale ratunkowym Dolnośląskiego Szpitala Specjalistycznego im.T. Marciniaka - Centrum Medycyny Ratunkowej obowiązuje procedura postępowania dla szpitalnego oddziału ratunkowego w przypadku zdarzenia masowego/katastrofy, zawarta w „Procedurze postępowania na wypadek sytuacji nadzwyczajnych”¹¹.

Dysponent jednostki w kontrolowanym zakresie uzyskuje *ocenę pozytywną*.

W okresie od dnia 6 marca 2017 r. do dnia 18 grudnia 2017 r., do Dolnośląskiego Szpitala Specjalistycznego im. T. Marciniaka - Centrum Medycyny Ratunkowej wpłynęły 24 skargi¹², w tym 2 skargi zasadne, które dotyczyły niewłaściwego zachowania lekarza oraz niewłaściwej organizacji pracy. W okresie od dnia 9 stycznia 2018 r. do dnia 29 listopada 2018 r., wpłynęło 17 skarg¹³, w tym 4 zasadne, które dotyczyły błędów w dokumentacji medycznej, udostępnienia dokumentacji medycznej pacjenta, niewłaściwego zachowania personelu/rejestratora oraz niewłaściwego procesu diagnostyki/leczenia. Natomiast w okresie od dnia 2 stycznia 2019 r. do dnia kontroli tj. 12 kwietnia 2019 r., wpłynęło 9 skarg¹⁴, w tym 1 zasadna, która dotyczyła odpłatności za badanie.

Po przeprowadzeniu czynności kontrolnych, których przedmiotem była ocena realizacji zadań z zakresu prawidłowości funkcjonowania szpitalnego oddziału ratunkowego stwierdzono, że SOR Dolnośląskiego Szpitala Specjalistycznego im. T. Marciniaka - Centrum Medycyny Ratunkowej w okresie objętym kontrolą realizował zadania zgodnie z obowiązującymi przepisami określonymi w ustawie z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 993) oraz w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 3 listopada 2011 r. w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 979).

Dysponent jednostki w kontrolowanym zakresie otrzymuje *ocenę końcową pozytywną z uchybieniem*.

¹¹Potwierdzona za zgodność z oryginałem kserokopia „Procedury postępowania na wypadek sytuacji nadzwyczajnych” nr QP-5/BT, nr rej:303, wydanie 6, obowiązuje od 2.09.2015 r.

¹² Rejestr skarg i wniosków 2017.

¹³ Rejestr skarg i wniosków 2018.

¹⁴ Rejestr skarg i wniosków 2019.

Występujące uchybienie dotyczy zbyt małej liczby personelu medycznego (pielęgniarek i ratowników) pełniących dyżur w szpitalnym oddziale ratunkowym w marcu 2019 r. do zalecanej w funkcjonujących na terenie województwa dolnośląskiego jednolitych zasad postępowania z pacjentem uregulowanych przez „Dobre praktyki postępowania w szpitalnych oddziałach ratunkowych i w izbach przyjęć”, zatwierdzonych i wprowadzonych do stosowania przez Ministerstwo Zdrowia.

Zalecenia i wnioski pokontrolne.

Mając na uwadze przedstawione powyżej ustalenia zalecam:

1. Podjęcie działań mających na celu zwiększenie liczby personelu medycznego (pielęgniarki, ratownicy medyczni) pełniącego dyżur w szpitalnym oddziale ratunkowym.

O podjętych działaniach i sposobie realizacji zaleceń i wniosków pokontrolnych proszę poinformować Wojewodę Dolnośląskiego w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, (7 stron ponumerowanych) – po jednym dla kierownika jednostki kontrolowanej i kierownika jednostki kontrolującej.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Rafał Wolański
DYREKTOR WYDZIAŁU
Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego

.....
(podpis kierownika jednostki kontrolującej)

